

transcendència en el casament d'aquestes dues disposicions? No? Donchs creguem que deu ser. És que no estem ben enterats de lo que passa. Per mi això són signes de descomposició del partit liberal, si no és que algun parent de l'alcalde fassi barrets de palla pels cavalls i algun parent del president del Senat fabriqui barrets de copa alta. Y fins, així i tot, més que una competència comercial significa tal vegada una competència política.

Mentres l'alcalde protegeix al bestiar, el president de l'Alta Cambra fastidia als senadors. Posen vol tancar aviat, sense que s'aprovin els pressupostos, i s'ha amparat dels barrets de copa. La bullanga de Aranzuegui i l'Esquiache van venir per una prenda de vestir.

Saben vostès lo que es sortí de casa a Madrid, a les tres de la tarda, a l'estiu, ab barret de copa? Donchs, no ho vulguin saber, perquè's podria costar lo que a don Quixot quan corria a sol batent per les planures de la Manxa: el deteriorament de cervell de què parlava l'Alcalde. Guanyen, a la gent se'ls mira als senadors quan passen pels carrers. Pobre senyor, a la seva edat, ab aquesta calor i aquest pes a sobre!—diuen ab tò de llàstima.

Però feta la llei, feta la trampa: jo he vist molts cavalls sense barret de palla i molts senadors sense barret de copa. El barret de palla dels cavalls se'ls posen els carrers i els senadors tenen el de copa a la roberia de la Cambra i fan el cambi, abans d'entrar a la sala, ab el de palla que porten pel carrer.

Ara del barret de copa'n diuen «indumentaria de treball». L'allegoria del ric, del banquer, del sarauista, tornada trajo de treball... Com canviem els temps!

Jo crec que ara en Montero Rios ha trobat el veritable camí de la regeneració d'Espanya. Llámame que a la seva edat, no té prou vida per acabar-la!

POL

Madrid 18-6-1912.

PEL NOSTRE DRET

Conferencia del senyor Martí Miralles

Don Joan Martí y Miralles donà dimars últim a l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació, l'anunciada conferència sobre les clàusules «ad cautelam» i la doctrina dels Autors a Catalunya.

La primera part de la conferència la dedicà al estudi de la història de la institució, provant que no era d'origen romà, sinó del contrari, se trobava en pugna ab varies lleys del Dret Romà, que cità i comentà; devent a existència y desenvolupament als glossadors i autors que, al interpretar la llei romana, li donaren força y vida, passant en alguns països, com Catalunya, a tenir vida real, gracies a la força de la costuma.

Examinà en la segona part de la conferència la doctrina sostinguda pels diferents autors que tractaren l'institució, citant y comentant a Bartolo, Menochius, Mantica, Gregori López y Canover, entre altres molts que desenvoluparen la institució, citant les diferents clàusules derogatòries que poden contenir els testaments i les condicions, pera sa validesa.

També analitzà la legislació estrangera continguda en els còdixs moderns de França, Italia, Suïça, Alemanya, Argentina, Xile i altres països; dedicant la última part de son interessant treball a fer la crítica de la institució, pera arribar a senyalar les bases sobre les quals s'hauria de construir la institució en el futur apèndix del Dret Català.

Terminà la conferència, que fou molt aplaudida i feliç, demostrant la importància que té en la Ciència del Dret la doctrina dels autors, l'influència que ha exercit en el desenvolupament d'algunes institucions i la necessitat d'acordar en l'exercici pràctic de la justícia a una font de dret que may deu oblidarse.

Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya

Le sessió celebrada dimarts, a la nit, per aquesta entitat científica resultà moguda i interessant per tractarse de la vacunació contra el còlera, problema que també, segons veiem en premsa, excita molt a la classe mèdica de Madrid. Parlaren en favor de la vacunació els doctors Pla y Armengol, Clotet, Roger y Lloé y Morena, aduint, com a principal argument, les estadístiques que abonen aquest procediment preventiu; en contra parlaren els doctors Pi y Suñer y Vederzay, entant el resultat en la qüestió científica que els primers no toquen apegos, y negant que's puguin pendre en serio les estadístiques defensades pels vacunistes per ser part interessada, ja que's tracta d'una qüestió econòmica y aduint, ademés, el treball publicat de poch per en Metchnikoff, ex-director del Institut Pasteur de París, qui un viatge fet expressament a Rússia, la seva patria, y seguidament a Persia, se pogué convèncer de que aquelles estadístiques no tenen absolutament cap valor. El doctor Guerra finalment, ab paraula reposada y eloqüent, feu present a l'Acadèmia que jamay cap corporació científica s'ha donat ab aquest mètode preventiu o curatiu abans de que la observació serena dels fets, universalment comprovats, l'hagin avalat. Creu, donchs sense que prejutgi la qüestió, ni en favor ni en contra, que no's pendrà sobre ella cap afort ni positiu ni negatiu, ni molt menys s'acollirà al públic l'aplicació d'una vacuna qual eficaçia està encara en litigi entre les més prestigioses bacteriològics del món.

L'Acadèmia acordà per 26 vots en favor, 21 en contra y 9 vots en blanc, aconsellar al poble que's vacuni en el cas de que vingui el còlera, essent ja minoria, com se veu, la que aconsella la vacunació.

No obstant, creiem, vist el resultat de aquesta votació, que'l consell de l'Acadèmia no vé reestitit de l'autoritat suficient pera que'l nostre poble'l segueixi y molt menys pera que deixi de posar en pràctica totes aquelles mesures higièniques que s'han donat a conèixer en nostre diari, dictades per les nostres més prestigioses corporacions mèdiques y ab les quals tot el món està conforme desde que'l doctor Koch y dictades, malgrat les lleugeres addicions o modificacions que li poden haver de caràcter local.

Acordà també aquesta Acadèmia, per unanimitat, nomenar president de la vinent Assemblea de metges de Catalunya a nostre estimat amic doctor don Miquel A. Fargas, afort mercedíssim pera qui tant ha treballat per l'enlairament de la Ciència Mèdica Catalana y per la dignificació de nostra llengua, a la qual tant contribuï en altres èpoques desde la presidència d'aquesta corporació.

Ens atrevim a fer un proci a la Ponència de l'Acadèmia, que ja va exterioritzar per un senyor acadèmic: que el nom d'Assemblea o Congrés substitueixi, emperò afegint el sub-títol de Merges de llengua catalana, perquè així

tindrà molta més extensió poeguenthi córrer els del Rosselló, Alguer, Mallorca y Valencia, que d'altra manera sembla volerlos excloure. Com que aquesta Assemblea, tant com per la validesa de les comunicacions científiques que pugim ésser llegides, se fa també pel coneixement de nostra llengua, es convençent que s'hi sent la varietat dialectal pera avaluar més el tecnicisme que, malgrat els esforços d'aquesta Acadèmia, sostenint una publicació en català, no es certament lo prou depurat.

Es clar que als metges no se'ls pot obligar a ser gramàtics, però molt pot contribuir ab l'exemple a l'adaptació tècnica del seu propi llenguatge al passarlo a nostra llengua.

Govern civil

Bon servey

L'inspector de policia, de servey a l'estació, ahir al matí, al arrencar l'express de Madrid, va notar, ab extranyesa que partia una dona pobrèment vestida.

Donat conecent al sàb que, aquest va convenir ab ell que podria ésser la criada que desaparegué d'una casa del carrer de Colón ab alhajes per valor de 5.000 pessetes.

Telegrafià el cas al governador de Saragossa al passar el tren va fer detenir la dona, que era, en efecte, la que's sospitava, haventse trobat totes les joies a sobre.

Ha sortit la policia de Barcelona, a cercar la detinguda pera portarla aquí.

Mitings y manifestacions

Pera diumenge vinent, els conjuntistes d'igualtat, preparaven tin aplèch ab manifestació banderes y demés, y com que un acte polític may sol anar sol, heusquí que'ls l'errouxistes ne preparaven un altre, proposant fer també una manifestació pera anar a rebre als oradors de Barcelona.

L'alcalde, consultant lo que havia de fer, ha rebut del governador, resposta d'autoritzar els mitings y prohibir les manifestacions.

Visites

Una comissió del «Centro Madrileño» ha estat a convidar al governador a la Corrida que aquesta entitat celebrarà el vinent diumenge.

També l'ha visitat el secretari de la Econòmica, pera parlarli del assumpte de les colonies escolars.

Batuda

La policia de les Dressanes ha donat aquesta nit una batuda per aquells barris, detenant a 11 subjectes de mals antecedents.

Les revetiles

Com l'any passat, el governador publicarà un bandol prohibint els petarcs y coets a les Revetiles de Sant Joan y Sant Pere.

Contra la blasfèmia

Heusquí el bandol publicat pel governador contra la blasfèmia:

«Don Manuel Portela Valladares, governador civil de esta provincia.

Hago saber: El obligado respeto a las creencias religiosas, que se sienten heridas en lo más vivo por vicio a la blasfemia, de una parte, y de otra el ultraje que ello significa para la general cultura y para las más elementales reglas de convivencia social, impone adoptar serias medidas que repriman aquel dolo.

La denuncia de esta falta en el presente bando será bastante para que los ciudadanos hallen en la propia censura motivo de corrección, cooperando así al buen nombre de la ciudad; pero para los que no se rindieran a estas consideraciones, desderrando una costumbre universalmente reprobada y perseguida, se rá preciso aplicarles severamente el castigo que exige esa falta a la pública moral.

Por tanto, ordeno a los funcionarios todos dependientes de mi autoridad, sin perjuicio de emplear los términos de amonestación y apercibimiento que en todo caso son recomendables, que me denuncien a cuantas personas profieran blasfemias en la vía pública, haciendo inmediatamente la identificación de ellas y de sus domicilios para imponerles multas hasta de 500 pesetas o arresto supletorio, con arreglo al artículo 22 de la ley provincial, sin perjuicio de exigir responsabilidad criminal ante los tribunales cuando correspondiere.

Seguro estoy de que la opinión unánime ha de identificarse con el propósito de este bando, dándole las más definitiva y eficaz sanción para su cumplimiento».

No hi há prévia censura

Contestant a un periòdic que's queixà del establiment de la censura previa pera les pel·lícules de cinematògraf, ha dit el governador que ell no establirà res sinó que únicament a prechs dels empesars enviarà un delegat allà hont li demanessin.

Ademés, jo no puch prohibir pel·lícules y menys abans se fesse en públic. La única cosa que puch fer es multar a les empreses.

Això sol—ha afegit el senyor Portela—ja's dirà que no puch establir censures.

Del Marroch

(DE L'AGENCIA HAVAS)

Un combat

Paris, 19, 8'10 nit. «Le Temps» publica un despatx de Fez, ab data 18, dient que hi ha arribat un destacament, que procedeix del campament del general Gouraud, portant 13 ferits.

L'enemich, molt nombros, va atacar ahir el campament del general Gouraud, a la vall de Dhahben, lluitant-se un encarnissat combat en el que'ls kabilenys varen sofrir importants pèrdues.

Les baixes franceses són 8 morts y una dotzena de ferits.

Sorpresa

Casablanca, 18. — El destacament de Maazis, va sorprendre ahir un grupu de maizins prop del campament francès, causantlos dos morts y un presoner.

Les negociacions

Paris, 20, 10'40 matí. Els diaris fan comentaris pessimistes sobre les negociacions franc-espanyoles.

Alguns demanen la ruptura de les negociacions.

Diputació

Borsa del Treball

Ofertes 17 juny.

a 1925, meritori, de 14 a 17 anys. — 1.926, dependent venda detall, coneix articles de lampisteria, 18 a 25 anys. — 1.927, dependent venda detall, coneix articles de ferreteria, 20 a 22 anys. — 1.928, moco pera vidrieria, de 16 a 20 anys. — 1.929-30, mitg oficials cerallers, de 18 a 19 anys. — 1.931, aprent d'òptica, 14 anys. — 1.932, escriptor pràctic en comptabilitat, 18 a 23 anys.

Baixes

1.771, professor. — 1.876, fuster. —

1.666, dependècia. — 1.871, meritori. — 1.853, meritori. — 1.772, meritori.

— Escola Superior d'Agricultura. — Demà, divendres, dia 21, se donarà començament als exercicis pràctics que deuen verificar els aspirants a la plaça d'ajudant de Química de l'Escola Superior d'Agricultura. Tindràn lloch als laboratoris de l'Escola Industrial y's comensaran a les nou. Consistiran en les següents parts. Primera: un anàlisi qualitatiu d'una solució de dues sals; segona: muntatge d'un aparell pera explicar en càtedra la preparació d'alguns cos de química orgànica o inorgànica; tercer: un anàlisi consuntiu d'un producte agrícola; quart: desenrotllament per escrit d'un tema pedagògic. Els aspirants podran proveir-se dels formularis y llibres que creguin convenient. El Tribunal estarà compost de persones tècniques y membres del Patronat de l'Escola Superior d'Agricultura.

— El senyor Prat de la Riba ha rebut una comunicació de la Diputació de Burgos, invitant a la de Barcelona al Congrés Agrícola que's farà en aquella ciutat el dia 28 dels corrents.

— La Comissió mixta de reclutament, presidida pel senyor Prat de la Riba, va estar ahir al Manicomio de Sant Joan de Llobregat pera reconèixer a uns 20 presumpats dements que pertencien als reemplaços últims.

Tant el senyor president, com els demés membres de l'expressada Comissió, quedaren sumament satisfets del esmero y perfecció ab que's realisen en l'establiment tots els serveys, aixís com del zel que a dit fi despleguen els Germans de Sant Joan de Deu, al cuidament dels quals està encomanat el Manicomio.

Aquest matí s'ha reunit la Comissió Mixta de Reclutament, baix la presidència del senyor Prat de la Riba.

Ha despatxat totes les incidències de expedients pertanyents a minyons del

A l'extranger

LES ELECCIONS ALS EE. UU.

En la secció telefònica de la edició anterior ja han pogut enterarse'ls nostres llegidors de la forma agitada en que ha començat a celebrarse a Chicago la Convenció del partit republicà pera designar candidat del partit a la presidència de la República. També ha avançat el telègraf que M. Root, partidari del Taft, ha signat el president interí de la Convenció, per 558 vots contra 592 que n'ha tingut M. Mac Govern, partidari den Roosevelt.

Els partidaris d'aquest han adoptat la maniobra de sostenir la candidatura de president interí a favor den Mac Govern ab l'objecte d'obtenir 25 vots dels republicans dissidents de que disposa el senador La Follette.

La Convenció ha donat ja validesa als poders d'un cert nombre de delegats dels Estats; representant la batalla baix aquesta validació.

En Roosevelt no mostra cap desconfiança davant el major nombre de vots que ha obtingut el partidari del seu contrariant pera presidir la Convenció.

El partit democràtic mira ab gran satisfacció la exasperació de la lluita entre els dos partits republicans.

Antecedents de la lluita. — El «macht», Taft-Roosevelt. — Els republicans en febre

(De nostre corresponent a Nova York)

Si en Roosevelt surt president, ho serà per tercera volta; essent, alhora, el primer que ab tal circumstancia ocuparà el càrrec desde que's proclamà la República Nortamericana.

Els qui redactaren la constitució d'aquest regim previen que'l pervindre y dicaren les bases per dos termes solament, de dos anys cada un. Desd'aleshores, durant els 114 anys de president's successius, per tres vegades s'han presentat personalitats ab aspiracions de tercer terme; però no ho han pas conseguit.

Al present, la personalitat de Mr. Roosevelt compta ab molts partidaris que apoyen la seva candidatura ara, anomenant-la republicana-progressista per les innovacions que proclama. En son programa comensa per demanar la primària, així es: instituir que la candidatura presidencial sigui nominada directament pel poble.

Proposa també certes mesures. Constituïa pera donar més força al vot electoral. Ell s'en va a les capitals, pronuncia discursos y escriu ses idees, escampant així sa propaganda política.

En Taft fa lo mateix, y pera donar més força a la crítica que fa de son adversari, l'anomena reaccionari, bullanguer, imperfecte y revolucionari. En resum: l'un desacredita els arguments de l'altre.

M. Roosevelt y Mr. Taft eren molt amics l'any 1908, en Roosevelt va exigir que son successor fos en Taft, y ell, tot content, s'en va anar a la caça de lleons a l'Àfrica, sortí d'aquella catina més viu que abans, visió d'una manera molt vistosa alguns troncs d'Europa, y per fi tornà plé de vida y d'honors a Nova York. Tenia promès que no aspiraria al tercer terme de la presidència; mes, una força irresistible l'atreu y el porta a la lluita política contra son propi amic escollit.

L'un y l'altre contrariant sostenen una campanya furibunda. Han recorregut molta part del país observant l'afectió popular ab llurs «arranques», arguments y promeses.

L'espectacle d'aquesta controvèrsia entre les dues eminències polítiques mortifica a molts americans, cap aquests saben el poch favor que això porta al respecte y dignitat de l'autoritat, y saben també l'efecte sarcàstic que ha de produir en aquells països monàrquics y monàrquics que dirigixen la seva política envers aquesta gran República model de federalisme.

En la renyida lluita Mr. Taft sosté que, per l'honor de son partit y de l'administració que representa, se veu forçat a combatre la polèmica de son temble adversari. Mr. Roosevelt, tot envejós de mando, s'esgarramella fent uns promeses que han de donar, diu ell, més força a la voluntat del poble y han de portar més benestar al país. L'un y l'altre son del mateix partit republicà, y aquest gran partit que governa desde l'any 1894, dividit ara en dos bandos, està ardent d'ebullició febril. Els delegats tafistes y rooseveltistes estan prenent ja la para la gran lluita que tindrà lloch el 18 d'aquest mes. Els demòcrats estan joventuts en la expectativa d'un desafort en els delegats republicans, lo que pot portarlos fàcilment al èxit d'elegir president a un demòcrata; però temen que en Roosevelt, ab sa po-

Si voleu escriure ab perfecció varies cartes a la vegada, useu la

Màquina de escribir Underwood

8 Grandes Premios
9.000 Referencias en España

Pídase el Catálogo a Guillermo Trúñiger & C.º : Barcelona : Balmes, 7

INFORMACIÓ PARLAMENTARIA

(PER TELEFONO)

Congrés

Madrid, 19, 9'15 nit.

El ministre de la GUERRA manifesta que en l'èxercit espanyol no hi há la menor indisciplina ab motiu de les recompenses.

Les recompenses otorgades en la península, no son per les vagues, sinó per distintes causes.

Diu que'l senyor Gómez Souza es un dels que's més distingits del cos d'Estat Major, que fou greument ferit en la campanya de Cuba y en la de Melilla, ha tingut un comportament brillant.

El senyor SORIANO. — Jo no he negat res d'això. Lo que he fet es preguntar si'l senyor Gómez Souza va cometre algun acte heroïc en els 20 dies que va ser a Melilla.

El ministre de la GUERRA. — L'ascens fou concedit per un judici de votació, perquè'l seu comportament fou verament heroïc.

El senyor SORIANO. — Però ¿què va fer?

El ministre de la GUERRA. — Vaig a dirho. Es una de les coses més difícils en la guerra. En un moment de vacilació de les tropes, se va posar davant d'elles, les va reconstruir y les va portar al combat.

El senyor NOUGUES. — Va cumplir ab el seu dever. (Rumors).

El senyor SORIANO rectifica, insistint en que hi ha hagut designats irritants y en que hi ha postergats, estant descontentos molts en l'exèrcit. (Rumors).

El general LUQUE. — Jo afirmo lo contrari.

El senyor SORIANO. — Desde ara anuncio una interpel·lació sobre la guerra de Melilla ab les ombres d'una negociació que no té res que veure ab la guerra.

El ministre de la GUERRA.—Res d'això ha ocoregut a Melilla, y el Govern ansia aquest debat pera que's demostri lo que diu.

El senyor BARROSO diu que s'han reiterat les ordres als governadors pera perseguir el joç, y afegeix que s'ocupa en el projecte de reglamentació.

El senyor VILLANUEVA manifesta que en efecte ha sigut ponent en l'assumpt del quadre de Van der Goes quan era conseller d'Estat y alavors exposà sa opinió, que manté sempre, però creu que no té dret ara a portarla al Parlament.

Afirma que en l'expedient no hi há cap al·lusió a ingerències de cap nació estrangera.

El senyor ALBA repeteix arguments emplets en tardes anteriors, pera exposar son desig en aquest assumpte.

Manifesta que quan va fer la denuncia el ducl de San Pedro Galatino, va transmetre les ordres oportunes pera contrarestar els fets denunciats.

El senyor MOROTE (don Joseph) hi intervé apoyant les denúncies de robos y expropiacions que's cometien a l'Alhambra y exposa varies mides que a son judici deuen dictarse pera evitartio.

El senyor SORIANO prega al ministre d'Instrucció pública que vingui demà pera seguir discutint aquest assumpte.

El senyor ALVAREZ (don Melquíades) s'ocupa de lo ocoregut ab la exclusió del cens de Gijón de varis electors als que s'ha negat la informació «ad perpetuum» per l'Audència de Oviedo, no obstant haver demostrat que no han deixat de ser velins de Gijón ab el padró municipal a la vista.

El ministre de la GOVERNACIÓ ofereix demanar l'expedient pera estudiarlo.

Ordre del dia.—S'aproven varis dictamens.

Se posa a debat un dictamen de la comissió de preposits sobre concessió de dos crèdits extraordinaris importants: 7.996.935 pessetes al presupost vigent del ministeri de Marina.

Pera l'aprovació del article primer demanen els republicans votació nominal.

Se procedeix a ella y s'aprova l'article per 91 vots contra 14.

El senyor ALVAREZ (don Melquíades), demana que torni a llegir-se'l text de la votació.

El secretari senyor QUIROGA així ho fa.

El senyor SORIANO. — Avuy està bé. El senyor ARIAS DE MIRANDA (fill). — Com tots els dies.

El PRESIDENT suspèn aquesta discussió.

Continuà el debat del presupost de Gracia y Justicia.

El senyor SALILLAS apoyà un vot particular a la part relativa a obligacions eclesiàstiques.

S'exten en largues consideracions, lamentant les desigualtats que en això se observen y discorrent sobre de la situació religiosa a Espanya.

Prega que se li concedeixi un descans y el president hi accedeix, aprofitant la ocasió pera que'l Congrés passi a reunir-se en seccions, a les set.

Se renou la sessió a les 7'30.

El senyor SALILLAS prossegueix el seu discurs, parlant de la excessiva dominació de la clerecia a Espanya.

Diu que'ls que maten a Espanya els sentiments religiosos son l'alt clero y y els religiosos intrants, que no saben inculcar al vltiu ides cristianes.

Parla de la prosperitat de les ordres religioses y recorda paraules del comte de Tormo, pronunciades a les Corts de Cadix, en les quals protesta de la preponderancia perjudicial de les ordres religioses. Aquestes — afegeix — no tingueren participació en l'excament nacional de la independència.

El senyor LLOSAS. — Quan vaig intervenir en el debat de la ley del Candau, vaig demostrar lo contrari. Contestat modestament a S. S. sobre aquest particular.

El senyor SALILLAS. — Tinch documents irrefutables de les Corts de Cadix que demostren el meu asert.

Hi há qui creu que'l senyor Moret va caure per la implacable hostilitat, però una setmana abans s'anuncià a Roma la seva caiguda.

El senyor CANALEJAS. — També han anat a la nova moltes vegades.

El senyor SALILLAS. — El senyor Moret es home conciliador, però S. S. està com els avançats de la Edat Mitja, mirant sempre a la frontera. (Grans rialles).

Com que l'orador se dirigeix constantment al senyor LLOSAS, aquest exclama. — Se coneix que jo sóc l'únich defensor de les ordres religioses, perquè sols se dirigeix a S. S. a mí. Està bé; ac-

cepto la interpel·lació y així me proporcionaré per un moment la satisfacció de créurem Govern.

El senyor SALILLAS continua dient que les ordres religioses ho acauparen tot fins al extrem de poder fer un presupost d'obres públiques que pera ell el voldria'l ministre de Foment y tot el sortit de la butxaca dels feligresos.

Simpsoa vellar més pels furs del clero parroquial.

El senyor CANALEJAS li contesta y diu que'l Govern recull del discurs del senyor Salillas els dats que deu recollir.

NOTICIES

DE BARCELONA

Dinàmica atmosfèrica

El temps per a demà a l'Europa central i meridional.

Abir va ploure a Irlanda, canal de la Manxa i nord de França, continuant l'estat tempestuós del centre i nord continental. La zona tempestuosa del Canàlich va donar riuades fins al Rosselló, lleuant la serralada del Puigmal, abillanyades.

Avuy continua el temps pluriós a Irlanda i orient continental, qual regime demà persistirà.

A Espanya el cel es esplèndid i deu continuà de la mateixa manera, perquè tan sols hi haurà una línia, tementosa des del Canàlich cap a França, arribant molt debilitat al Pirineu català.

D. PUIG.

Durant el dia d'avuy, el temps ha sigut magnífic, despendint la primavera ab un bon sol i una calorosa més proja del estiu que altra cosa.

La Junta de Dames del Romiatge a Sant Joan de les Abadeses ha visitat avuy al senyor Bisbe doctor Laguarda, donant-li mercès per la seva assistència al acte i demostrant l'agraïment al Prelat, qui en el seu torn l'ha benedicta de Ripoll, tan bellament va traduir l'espirit religiós i patriòtic d'aquella imponent manifestació dels catòlics catalans.

Vernet-les-Bains: Clima sec i agradable.

El senyor Bisbe ha rebut avuy la Junta de la Felicitat valenciana a Lourdes i la de Castellà.

Els pelegrins avuy han visitat la ciutat.

Dolor del estómac i el treu desseguit de l'Estomac Americà.

A una de les barracades de Pekín, ciutat de Sant Salvador, s'han batut per qüestions domèstiques un home de 50 anys i la seva fillastra de 25, agafant aquesta un ganivet i causant al seu continuant ferides al front, a la cara i a les mans, que li han sigut curades al dispensari del Poble Nou.

Una parella de la guàrdia civil ha capturat a l'agressor.

Un vèh del estret carrer del Amador, tenia davant de casa seva una pila de mobles que privaven el pas i al reconquerir un municipal, s'hi demanà de mala manera, donant lloch a un gran escàndol.

Al carrer de Sant Rafael, una veïna negava els tastos del balcó ab tal abundància d'aigua que mitg monda la taverna que hi ha a sota. Se quèu el taberner, cridà la dona, intervingué un municipal i s'armà un altre escàndol.

D'aquestes infraccions se n'ha passat descomiat al jutjat municipal.

A la matinal de se sentiren trets al carrer de Palauades. Hi acudiren els serenos i un municipal i han trobat a una parella de Seguritat que ha dit que duya un pres i al ser a la porta de la delegació de les Drossanes ha fugit, sense aturar-se ni pels trets que li han engegat.

Tot comerciant ha de adoptar els Segells de Cauçú flexibles, patentes, de la Manufactura de Segells Gravats. Numeradors, Pelsadors, etc. Suc. Boet, Plaça Real, 14. Sucursal: Rambla del Centre, 31. Telèfon, 2402.

Una dona indomitable, que sol fet una còpia a cada taverna que troba, i se troba moltes vegades tot el dia, passant aquest matí pel carrer Baix de Sant Pere ab més vi al cap que seguretat als seus, ha donat una gran quantitat de rebuts a la casa a la qual, sense maldar, el front i les mans.

Ha sigut portada al dispensari i després al quinterat a dormir la mona.

Excmto Cantal.—Avuy, a les 10, Irao i Erdosa, contra Isidro o Carreras.

Passava una dona de 49 anys, a les vint del matí, pel carrer Nou ab una maleta a la mà, i al ser prop del l'Est, una colla de ganapies ha provat de pendre-la.

Però ab l'empenta que li han donat, la maleta ha caigut a terra i la dona sobre la maleta. Els lladretons, veient que una franzeixia acudien ab ganes bones intencions, han fugit a marxes dobles.

La maleta era plena de diners.

Pet cal·lícarse d'exit editorial la publicació de Sant Evangelis tradit al català per mossen Serra i Esturi, ab una exhortació de l'lm. Dr. Torras i Fages. Es considerable el nombre d'exemplars que a can Subirana i demés llibreries en pochi dies han venut.

En el Centre provincial de Lleida, carrer de Casp, 56, principal, s'hi celebraran els dies 23 i 24 les berbes de Sant Joan i Sant Pere, ab balls d'orquestra.

EAU DE JOCONDE per a la bellesa.

El diumenge vinent les Associacions de propaganda de la parroquia de Sant Just faràn una excursió piocosa a Sant Joan de Sant Josep de la Montanya, honi tindràn missa solemne i Comunió.

de Messagis.

Societat Astronòmica de Barcelona.—El proper diumenge, dia 23, a les onze del matí, la Societat Astronòmica de Barcelona donarà la segona conferència de la serie dedicada al estudi de la Exposició Lluar. Don Josep Ricart i Giralt, director de la Escola de Nàutica i vis-president de la Societat, desonoratà el tema: «Relació que existeix entre la Terra i la Lluna». L'acte tindrà lloch en el Parant, reservant-se l'entrada per als senyors socis.

Labavos, Waters, Banyeres. Models nous. — Preus reduïts.

Jaume Saurat. — 7, Pelayo, 7.

Vins marca Clariana. R. Catalunya 65.

En el Centre Excursionista de Catalunya demà, divendres, a les deu del vespre, el president don César A. Torras, llegirà la ressenya d'una excursió a Vilagüta, Sant Pere de Roda, Sant Salvador de la Verdura i hermita de Santa Elena. Se projectaran diapositives fotogràfiques.

No podràn assistir-hi més que els socis del Centre.

Licor concentrat Curé Abelles, cura Titos i Febres, 2 ptes. Pasatge Crèdit, 4.

La Companyia dels ferrocarrils de Madrid a Saragosa i a Alacant, ha establert des de Barcelona un servei especial de viatgers ab billetes d'anada i tornada de primera i segona classe a preus reduïts, per facilitar la visita al Monastir de Piedra.

Els preus dels billetes son de 110'45 pessetes en primera, i 90'15 pessetes en segona que comprèn, ademés del viatge de ferrocarril, el trànsit en casuat entre Alacant i Piedra, i la estada en aquella residència durant el dia de sa arribada i el següent.

L'esmentat servei regirà desde l'20 del actual al 20 de setembre pròxim.

Els cartells exposats al públic, contenen tots els detalls referents a dit servei.

En tots els casos en que estan indicats Poli de fetge de bacallà i emulsions d'aquest ab hipofosfats, s'usa'l Diantogen Salz de Carlos ab exit segur, essent immensament superior en els seus efectes, perquè té la ventatja de ser fàcil de pendre, obrir la gana, no embrotar el ventrell, tonificar i nodrir molt més que les esmentats medicaments, poguent usarse'l mateix en hivern que al estiu. Cura el raquitisme i l'infantisme.

La setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

En la setmana passada se va reunir el Círcol d'Estudis de la Lliga de Senyors per l'Acció Catòlica, assistit a la última lliçó del present curs, que sobre Apologetica cristiana ha vingut donant el reverent don Josep Llorens Gatell. Començà l'orador per explicar la manera com el problema religiós ha vingut plantejant-se en els diferents períodes de la historia i manifestà la necessitat que hi ha de que la dona catòlica tingui coneixement exacte dels termes en que'l problema's planteja avuy.

de Santa Coloma de Farnés «La Principa».

Les audicions seràn, el dia 22, a les deu de la nit; dia 23, a les onze del matí; a les deu de la nit i el dia 24, a les deu de la nit.

També s'en danaràn el dia 24, a la tarda, corrent a càrrec de la cobla «Barçona».

Entre les sardanes que componen els programes n'hi ha varies de noves, originals de celebrats autors.

Ha sigut llicenciat en la Facultat de Farmacia d'aquesta Universitat el nostre amic i company en Rafel Panés i Amat, un dels choristes més entusiastes del Orfeó Català.

Hem sapgut ab viva satisfacció que la simpàtica senyoreta Conxita Ferrán, que tant va treballar a favor de la tombola Corra, que se ja té títol de mestra, y que cursa'l batxillerat en l'Institut d'aquesta ciutat, ha obtingut nota de sobresalientes en totes les assignatures per a les que estava matriculada en el curs que acaba de finir.

Li enviem la més coral enhorabona, que fem extensiva a tota la seva apreciable família.

En la sessió acadèmica que celebrà avuy, dijous, a les set del vespre, la Societat Mèdic-Farmacològica dels Sants Cosme y Damià, el doctor Puig i Sals desonoratà el tema: «Exposició d'un cas greu de neuràlgia del trigèmino curada per les injeccions neurològiques del alcohol».

Avuy, dijous, a dos quarts de deu del vespre, en l'Ateneu Barcelonès el doctor Mestre Puig, de Molins de Rey, donarà una conferència pública sobre'l següent tema: «Lo que deuria ésser la alimentació».

—Diumenge, dia 23 del actual, a les dues de la tarda, en el Teatre-casino L'Unió de Sardanes Catalans, s'hi celebrà un miting en defensa de l'Industria sardanesca, que serà presidit pel senyor marqués de Camps.

En el Centre Gremial d'Igualada donà en la nit del passat dissapte una important conferència sobre «Organisme Gremial» l'advocat de la Unió Gremial d'aquesta ciutat don Josep Pintó.

—Sembla que seràn molt animades les festes d'enguany a Vil·la, ab motiu de l'arribada de la senyoreta de Sant Miquel dels Sants, patró d'aquella ciutat.

En el Teatre Principal actuarà la companyia de vers de la eminent actriu Margarida Xirgu, la qual representarà la seva obra favorita «Magda»; també en aquest mateix teatre treballarà la companyia del Teatre Nou de Barcelona, dirigida pel popular Josep Sastre, y el mestre Comi, de la qual forma part la simpàtica y excel·lent tipa Consol Bado, representant, entre altres, «La Princesa del d'Alcazar» y «Canto de Primavera».

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

En el Casino Vicenc, Centre Industrial y Comercial, se celebraran grans balls i concursos de sardanes.

Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes.-Art antich y modern.-Pedagogia artística.-Museus y Coleccions.-Art nacional y extranger.-Curiositats barcelonines.-Ressenya de conferencies.-Exposicions locals y forasteres.-Llibres y Escoles. Noticies de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

131

Cartes de joch catalanes, d'un gravat de la colecció Andreu a la Biblioteca del Museu de Barcelona.

Cartes catalanes, d'un gravat de la colecció Andreu a la Biblioteca del Museu de Barcelona.

Les cartes de jugar

Dintre la historia del gravat hi tenim una gran importància les cartes de jugar, dres antigament enaps en els documents de nostra terra. La placa xilogràfica o de fusta, aptada i obrada de manera que produís una imprecisió o un gravat, es natural que fos empleada a viatjar per la multiplicació de les cartes de jugar.

No cal per ço admetre que's més antics naips de que tenim notícia fossin necessàriament produïts pel gravat. Més natural és que's fessin en dibuix o pintura sobre pergamí i fins posser caldrà admetre que fossin produïdes toscament ab motllo de trepes, segons un procediment tradicionalment seguit fins als nostres dies per donar els colors a les cartes de jugar generalment usades.

En nostra terra s'ha escrit quelcom sobre jocs de cartes. En Josep Brunet y Bellet publicà en 1886 un llibre titulat «Lo Joch de Naips o Cartes», y un llibre anomenat «Lo Joch de Naips» de Josep Puiggarí.

Un as

de les cartes de joch constitucionals pertanyents a la colecció de D. Carles de Bofarull.

motiu de un article d'aquest darrer, publicat en la revista «L'Avenc», donant notícia d'una fulla ab quinze cartes descoberta per l'Enrich Claudi Girbal. La interessantíssima «Revista de Gerona» any XVII, números III, IV, V, dona notícia de la descoberta, en la que també hi digué la seva l'esmentat senyor Girbal.

En Brunet volia que les cartes fossin indubtablement de origen hispà y probablement català. La seva demostració no arribava pas a convèncer però sense preveure ajudar a refermar la provaren de donar algunes notícies tretes de documents catalans, ben poques d'elles aduïdes, que sapiguem, al tractar de demostrar l'antiquitat dels enaps a Catalunya, lo que dona també notícia de lo vell que es entre nosaltres el vici maleït del joch. Y de passada direm que's més dels autors que s'han ocupat en la investigació del origen de les cartes admetten que foren vingudes d'Orient y importades pels alarbis, que les hi donaren nom de la paraula «naib», «naïb», que, segons compen, significa rey. Així la denominació vindrà de la figura principal del joch.

Els documents antics de nostra terra parlen sovint de la prohibició dels jocs d'azar. El concili provincial de Lleida de l'any 1219, presidit per Joan Patriarca de Sabina, dona la interdicció de que's clergues juguin a «aleis vel taxillis», molts referents al joch de naips y genericament a tots els de sort. Un document que vaig trobar, datat al 4 de novembre de 1287, parla dels jocs aleshores en ús, puig que en ell un tal Ferrer de Carnera prometia al Guillem d'Anglerola, ardiaca de Vich, d'aleshores endavant no jugar a naips («taxillorum»), ni a altres en que pogués malgastarhi diners, exceptuant tan sols el joch de taules («tabularum»), semblant a l'actual de dames, y també de paletes («pallietis») o a altres dits existeixen ballistes, en els que tan sols podria esmerçarhi sus diners. (Archi. Protocols antics de Vich; Manual 1287, 88).

Un concili de Lleida de 1301 prohibí als clergues que públicament fessin algun joch de daus o d'escachs. La Rúbrica d'Ordinacions desde 1290 fins a l'any 1472, del Arxiu Municipal de Barcelona (foli XI), conté manaments de 1296, en que's parla de daus y altres de 1300 en que's fa menció dels jocs de «egresca y rifa», jocs que en 1312 y 1357 se consideraven com a variats del joch de daus; a grescha ne a rifa ne altre joch de daus, sino a taules o schachs. En 1321 se dona notícia de la existència de les bitlles, en 1356 se cita els jocs de grescha, tulla, rifa o altres qualsos jocs de daus.

Fins aquí no surt el nom dels naips que's troba en el vol de Banes y Ordinacions de 1378-1399, folis 29 y 41 en que's fa referència a joch de daus y de taules y de naips. Y en aquest temps, en el darrer quart del segle XIV es quan se comencen a trobar aquí a Catalunya, clares alusions a les cartes de jugar. Mestre Francesch Eximenis en son «Llibre de les dones» diu que les fembres moresques juguen als naips e moltes a les taules. En Puiggarí troba en l'inventari d'un negociant barceloní, dit Nicolau Carmona, habitant en 1380 en el carrer de Sant Daniel una partida indicant la existència de un joch de cartes ab quarantatre peces: «Sodus de naips qui nunt XLIV peces». Ab fetxa de 1401 un tal Miquel Capella, també mercader de Barcelona, tenia entre les mercaderies jocs de naips grans pintats e daurats ab cubertes negres. Mossen Joan Segura publicà un inventari de 1408 en que's feya constar el joch de naips grans.

Entre els artistes de finals del segle XIV l'entusiasta rossendó Pere Vidal hi ha donat a conèixer un senyor Roderich de Borges pintor y nahiper, personatge que potser se pugui relacionar ab l'Antoni y Pere Borges, fabricants de naips inscrits en un registre del gremi dels «Juliars» o mercers de Barcelona en 1460 y 1470. La indicació de que'l Borges de poch després de 1380, tingués l'ofici de pintor apar donar lloch a pensar que les cartes que ell faria serien pintades, puig que, per altra part, res ens arriba a fer admetre un gravador en fusta de finals de la tretzena centuria.

Un volum de Privilegis de la Confraria dels Juliars de Barcelona dona notícia de com aquest gremi de mercers descendí de la pietosa confraria que la gent d'aquest ofici fundà obtenint confirmació del rey Joan I a 16 de janer de 1392. La reina Maria en privilegi de 20 de janer de 1434, y de 28 de maig de 1439, compava com a pertanyents a la pietosa institució barcelonina els bossers, correiers, mercers, tireters y guanters. En 1453, a 5 de desembre de 1453, sancionà la organització gremial dels Juliars, parlant en el diploma com a unis al gremi els capellers, feltres y nahipers o siguin els assants e fahents capells de feltre e jocs de naips de la ciutat de Barcelona, los quals son ja confreres de la confraria de Saneu Julia dels tiradors, correiers e guanters, establint un aparellament de dos anys. Aquest gremi anà admetent altres oficis similars, esmentant en privilegi de 20 de desembre de 1472 com si fossin mercers els tireters, guanters, bossers,

correiers, cinters, nahipers y barreiers, y en 28 de janer de 1478 a més els sombrerers, pentiners, soquers y paternostres, mencionats també en constitucions des 5 de janer de 1509. Un document de 5 d'abril de 1623 hi afegia encara's ullalers y ferraters.

Una ordinació d'aquest gremi, que tingué per patrons Sant Julia, cavaller, y Sant Lluís de Tolosa, a mitjans del segle XVII, ciava la manera com devia ferse l'examen per cada un dels oficis pogués adjudicar el títol de mestre y admetre en son si als que una vegada passat el temps d'apprentatge ho sollicitaven. Els nahipers o cartiers devien presentar «dos docenas de cartas de bastons y lo dit examen aia de tallar los patrons nouament».

Durant el segle XV abunden ja les notícies sobre'l joch de cartes. La nostra literatura'n parla, llegintse menció en la famosa novel·la de «l'Amor lo Blanch», cap. CCIII, y en el «Llibre de les dones», de Jaume Roig, abont se parla de «parits» y de «copes», «cotes» y «bastons» (Llibre II, primera part; Vers 3010 y següents, edició Chabàs). El tantes voltes citat Puiggarí ha esmentat a més dels Borges, altres «nahipers» barcelonins; tals com en Johan Brunet (any 1449), l'Amador Bró y l'Alxandre Bureso (1453), en Roderich Padrolo (1456), en Ramon Faya (1463) y mestre Barthomeu de Pimoria (1468). Pot congeturar-se que aquests farien ja les cartes industrialment y ab el gravat ab motllo xilogràfic o de fusta.

Un dels més interessants exemplars de cartes de jugar conservats fins a nostros dies és el que ja hem esmentat, que fou trobat per l'Enrich Claudi Girbal, servint el cartanotge de un llibre manuscrit ab la data corresponent a l'any 1519. Forma una fulla contenint, en tres rengleres de cinc, quinze naips, en els que en major o menor estat de conservació, s'hi troben representats els quatre «cotes», bastons, espases, i les quatre «cotes» representant damerament habilitades, y igual nombre de «cotes» y «cotes» capríctament o «nats ab figures d'aixers i fantsos nusos que estan jugant ab les copes, oros» (en aquests hi ha l'esclat de les quatre barres de la casa reyal catalana); bastons o espases. L'artista que dissenyà les cartes, en realitat devia ésser un tranquil que portà l'anany de fer son triure fins més enllà de lo que era convenient y correcte. Al peu de la fulla formada per aquestes cartes el senyor Girbal, que tingué de desengratar la del paper que la tapava, cregué poguerhi llegir el nom de AGOSTI DE BOSCH en lletres gòtiques indicador d'un cartier ben estat.

Aquest devia ésser un gravador de rellevant mèrit, a jutjar per la hermosura de la seva obra, dissenyada ab distinció suma, especialment en les representacions de personatges, y gravada ab bona mà, encara que ab una certa lleugeresa somaria, que de totes maneres, no deixava pas perdre la bella impressió que faria el dibuix. Les «cotes», sobretot, són dignes de complet elogi, arribant a fer l'efecte d'estampes representatives de santos que ab poca modificació podrien passar per les glorioses verges Caterina, Barbara, Agnès y Apolonia.

No sabem que s'hagi pogut trobar una seguretat per a datare aquests naips tan interessants que a jutjar per sos detalls indubtablement, més avant creiem que indiquen l'art del any 1490 que el del 1460. En ells hi ha cares que tenen en realitat un aire que's fa recordar els primers anys de la segona meitat del segle XV; però, a nostre entendre, hi dominen els alusius al regnat de Ferran el Catòlic.

Aquestes cartes de jugar demostren una perfecció d'art y un refinament industrial que no's troba pas en les poques peces semblants que han arribat fins a nostros dies. L'art influa en altres temps en les produccions destinades a usos ben buïxos essent de notar com en cap dels exemplars catalans posteriors al que's ocupa ja s'hi troba una tal bellesa y afany de perfecció en un triure y traça sortintse de la monotonia fide les coses banals. El cartier volgué que els ulls del jugador trobessin esplay en la seva producció y que la mirada ferrenya y cobdiciosa topés ab quelcom que vessés gracia y alegria.

Les cartes antigues que avuy coneixem, pot dirse que han degut sa conservació a la casualitat. Qui escriví aquestes ratlles, n'ha trobat diferents fragments servint de senyals en manuals notariais de la segona meitat del segle XVII. En Puiggarí explica posseirne algunes mostres ensopegades com a retols en lligalls de paper; don Marià Aguiló posseï tres cartes que tregué de les esportes d'un llibre francès, de principis del segle XVII, y altre, un cavall de copes, que's té per obra espanyola fide la primera meitat del mateix segle; el pintor Josep Mirabent ne trobà sis més dintre una parell, llegintse en una d'elles una inscripció manuscrita datada de 1615 que son imitació d'unes que porten el nom de Joan de Caveda.

Encara que aquí's fessin cartes, no per això deixarien d'importar-se moltes de franceses. Ho demostra'l fet de que en antics inventaris catalans no es excluy vèurehi citats «naips francesos», Ai-

xís ho hem vist en un del any 1528: «quatre jocs de naips francesos» (C. F. inventari del notari Salvi Beuló); y en altre de 1529: «deu jocs de naips francesos» (C. F. mateix notari, inventari de Joan Castany, parayre). Entre les cartes forasteres citades com a mercaderies que entraven en nostra terra en 1547 hi ha les «Cartes de Joan Viridia», que's pagaven a 8 lliures la grossa y tributaven la meitat de son preu y les «Cartes de pagnes», que tenien un dret de 4 lliures, y les «cartes picades» que's cotissaven a 4 lliures 10 sous la grossa, pagant la meitat de son valor.

Cavall d'Espasa

del joch de cartes constitucional que posseïx don Carles de Bofarull.

Els preus dels drets imposats en 1600 citen encara les «cartes de Joan Viridia» o «contrafetes de bastons».

Les Ordinacions del general de Catalunya, del segle XVII, parlen molt de cartes fetes aquí, a la terra, y de fetes a fora. Aquestes darreres devien despatxarse sols en taulles mestres, exigintse que al mitg de la juntura del sis de copes o cors hi hagués el nom del tauler y sa taula, el dia y l'any, devien amar segellades en la coberta protectora del joch. Les fetes a Catalunya per sortir a fora devien ésser tallades en presència dels guardes del general, portantse després a la Duana pera ferne eixida, foliantse cuidadosament. Així se troba en Ordinacions de 1620, 1629, 1633, 1635, 1640 y 1641, haventse imposat un creixut dret de guerra ab motiu de la dels segadors, tant a les «cartes grans» com a les «cartes chicas», a les «spintades» com a les «sens pintar».

Una indicació que acabem de citar permet distingir la diferència entre les cartes franceses y les catalanes. Nostres «cotes» han sigut els «cotes», «copes», «cotes» y «bastons», mentres que's francesos son els «equadrats», «cotes», «epiques» y «trebols».

Un dels jocs de cartes de fabricació catalana més interessants, per quant s'aparta del tipu tradicionalment sentit, gòtic, usat encara avuy, es el que en 1822 publicà la fabrica barcelonina de Ardit, Quer y Companyia inventada per el ciutadà S. A. A., dedicat a la Junta de Comerç y tirat litogràficament

Cartes catalanes, extretes d'un gravat de la colecció Andreu, existent a la Biblioteca del Museu de Barcelona.

a can Brusi. L'autor devia ésser un ennobert per la Constitució, que volgué fer una carta simbòlica. En aquestes cartes els oros son llibres de la Constitució de Cadix; les copes son granades d'artilleria, les espases no's cambien, simbolisant la justicia, però's bastons resten una especie de caduceu en el que s'ajunten les insignies de l'unió y del ordre. Uns lemes devotament repartits en el conjunt del joch, donant idea de les excel·lències del Còdic de la llibertat y els reys y cavallers, son substituïts per les figures dels Daoiz, Laci, Velarde, Porlier, Arco Aguiro, Quiroga, Riego y López-Baños. Per tot aquests nahips pregonen un devot enausisme del esant còdic que havia de fer felïços a tots els espanyols y que ha sigut causa de guerres, dissensions y desordres inababiles.

Josep GUDIOL Y CUNILL, Pbrre

Notes sobre art

Podien creure de bona fe, els iniciadors del Renaixement, que en ells tornava a revivir l'esport antich, però a poch que un miri d'aprop les grans decoracions de les iglésies y la petita pintura de retaulle, s'adona de que a pesar de les noves formes emmalt llevades a l'art clàssic, resten encara completament baix la influència cristiana de l'art gòtic. Es cert que en el tart Donatello y Masaccio, se desllinen d'aquesta influència, més es per crear el naturalisme, que en concepció nostre, està encara més lluny que'l mateix art gòtic del sentit ideal de l'art antich. Després, ab Leonardo de Vinci, ab Rafael y Miquel Angel, desapareix tota tradició, y com molt bé diu en Folch y Torres no resten més que's Homes que fan escola.

En el Museu Arqueològic de Florencia tenen un sarcòfag d'alabastre ab pintures fetes al tremp, que per la seva data, per la pintura, en si mateixa, y per donar-nos una idea bastant acostada de lo que devia ésser la pintura grega, es un exemplar veritablement preciós. Les pintures representen, al llarg de les quatre cares del sarcòfag combats d'amassosos y grecs. En una de les cares dretes quardigues conduïdes per amassosos, una en cada extrem, y en el centre'l guerrers, drets y mitg ajeguts, tot admirablement compost y elegantment dibuixat. En l'altre costat, Aquiles y Peutoseia, en el centre, y guerrers y amassosos, y lo mateix en cada cap del sarcòfag.

La nota explicativa del Museu diu aixís: «Sarcòfag d'alabastre policromat ab escenes de combat entre grecs y amassosos. De la Amassonomachia de Mícon de Atenes. Trobat a Corneto, Tarquinia, en 1896. Obra del segle IV, a. C.»

De Florencia a Arezzo seria ben difícil de dir de quin color es la terra, perquè no hi ha ni un sol pam ll descobert. Enormes boscos de xiprers, entre un mar de vert, van escalant, en profusió, la montanya; rius d'aigües verdes corren entre's palets blanquissims, y les construccions ríesques, a les seves vores, ab ponts minúsculs y rodes de molí, acaben de fer el paisatge pintoresch.

Ben diferent aquest paisatge del nostre.

Gran y fort es el Palazzo Pitti. Els dos cossos d'edifici, a manera de terrassa, que avencen sobre la plaça y que fan com la seva socolada, son fets d'enormes pedres groguerament desbastades. Les seves línies, en que dominen les horizontals, la seva magnitud, la estructura enèrgicament subratllada, lo petit de les finestres per fer dominar el mur, el tò vell de la pedra, la proporció admirable que encara'l fa més estàtic, tot plegat el fan fort y gran.

Grans també y hermosos son els jardins Boboli. Les llarguissimes avingudes, formades per colossals xiprers y brelles que's destaquen a mitg de les estatuas; els brolladors graciosos; les boniques hornacines, ab gerros y estatuetses, del anfitheatre; les terraces y gradories, els caminals ombrívols, les plaçetes, ab rahó els han fet célebres. Mes, en tot això, se veu l'esforç, se veu el propòsit no realitat completament, d'assolir una grandesa y una magnificència que no podia donar la època. Altra cosa son les imponents construccions de l'antiga Roma, y altres també's superbs jardins del Palati. La enorme massa del Coliseu; les grandioses voltes, al descobert, de la Basílica de Constantí; el Pantéon d'Agripa; els arcs triomfals, les venerables runes de tot el Foru; canten encara el poder d'altra raga. Les antigues al·luzes formen petits boscos, els vells xiprers, els rosers enflorats per la es-

triada columna, les falgueres cobrint una fosca galeria, l'aigua abundant que per tot corre, l'aire perfumat, tot això no es veritablement un jardí, si's a no m a la paraula; més que en artista es quelcom de més bell que un jardí. Y en tot això si que no's veu l'esforç. Es la grandesa en si mateixa.

En el Museu Nacional de Roma, o de las Termas, abont hi han tantes coses interessants, com els relleus d'estuc y d'argila, les gracioses pintures pompeyanes, mosaïcs, petits bronzes y tanagres, apart de la gran escultura, entre les que hi hà l'important de Afrodita y bronzes de gran tamany com el famós del llutador sentat, hi hà un claustre que es també museu, y lo mateix el seu jardí. En el jardí, bella font voltada de xiprers centenaris, pels que pugen, tronch amunt, els rosers, y nien brots de figuera borda. Sobre dels capitals y columnes escapades pel l'herba, restos ab flors de vius colors, y en anfores y gerres colossals cobertes d'aura, bonichs llorers-rosas. Més, tot això, ab descuit, deixant que la naturalesa fassi, sobre d'una pedra se ha instalat una fúscia que quasi la cobreix tota; un troc de columna, dues llargues anfores y un rosar formen nostre grup; sarcòfags voltats de lliris; en fi, un Museu abont no surt per enlloch l'encarcarament oficial.

J. TORRES-GARCÍA.

NOTA.—Devem esmentar dues erratíes de les «Notes sobre art», de la PAGINA ARTÍSTICA del 23 de maig. Abont diu «Convent dels Organissants», ha de dir: «Convent de Ognissanti». La Capella dels Espanyols no està, com se diu allí, en el convent de Santa March, sino en Santa Maria Novella.

N. del A.

Tornemhi a lo del baldaquí de Ripoll

Si volgués contestar al meu contrincant, en termes impropis d'aquest lloch y ben poch respectuosos pera les Sagrades Lletres, me costaria ben poch copiar uns quants textos dels Llibres Sants que, sens dubte, aixecarien butllofes. Però'm crech en el dever de no ferho y en l'obligació de replicar ab les menys paraules que'm sia possible.

He tingut de reconèixer que hi ha gent que té un talent extraordinari en embrollar els conceptes dels altres. Al resumir en poques paraules tot aquest, ja massa llarg debat, desde les planes d'una publicació vigenatna, deya jo que sols havia pretingut arribar a dues conclusions. Això ha sigut embolicat, dient que lo que anomenava «conclusions», no eren sino tesis. Encara que no té cap importància tractar d'aquestes menudicies, dech afirmar que a les aules de Filosofia, y en les de Teologia, igualment, podran dir si es conforme a ben parlar «pretenir arribar a dues conclusions».

Però'l meu amable impugnador m'ha plantificat una qüestió en aquestes termes: «El baldaquí de Ripoll no's tot lo romanich que'l cas requeria». Jo no volia haver de repetir lo que tinc escrit fa ja una mesada, però tota vegada que hi ha qui s'hi empenya, just serà reprodir lo que queda ja estampat en la «Gazeta Montanyesa». Escrivia jo que

Dos de força del joch de cartes de la colecció Bofarull.

PRIMERA MEDALLA: BARCELONA 1907

G. HOMAR

MUEBLES
LAMPARAS
MOSAICOS
DECORACION

CANUDA 4: BARCELONA

TALLERES - Carrer Sarrià, 88

P. REIG Y FILL

MOBLES

Tallers:
CARRER UNIVERSITAT, 21
ARGUELLES (Diagonal), 512 bis

DESPATX: PASSEIG DE GRACIA, 27 CASA FUNDADA EN 1832

obra nova està ja llesta i tot hom ha de convenir en que ha sigut una bella obla la seva situació en el lloc central del creuer. Les dimensions del conjunt, si al entrar a l'edifici fan l'efecte de massa grans, després se fan proporcionades, encara que no acaba de convencer l'embelliment superior, per tot que vulgui atendre's a la sensació d'espai i simbolisme. Jo diria que les línies generals del baldaquí, de lluny, no van més malament, per més que a mida que es va acostant a l'obra, fan l'efecte de desproporcionades, vestides ab pobresa i manca d'enginy ornamental. Un diria que l'artista ha sapigut començar i no ha sabut acabar, i aleshores, en la seva obra interior, i que de totes maneres, deu guardar la paraula del sant edifici. — Els que són amics de la tradició casanova, hauríem desitjat, certament, quelcom més de conformitat amb l'arquitectura del edifici ripollenc i un cimbori que completés l'efecte general de l'obra romana, però no tot hom ho entén així, i veu en el cas nostre un partit d'obra, la paraula «Arbitrarietat».

Això ho publicaria el dia 15 de maig, i això, més tard, ho vaig resumir dient que en el conjunt del baldaquí hi ha tot el que dir.

Se vol que demostris això. Es qüestió d'arquitectura, i jo sols afegiré ara que si comparo l'obra feta a Ripoll amb el baldaquí de Sant Ambrós de Milán, veig que n'és una desgraciadíssima imitació, que quedo ab aquest, car que no ho que una volta canviar en aquell en un desecret. — Jo diré, més, que l'embelliment del baldaquí de Ripoll, per a mi, és el capítol de l'obra, fent impossible una apropiada decoració mural. Si may se feya un decorat, com li correspondria al abis ripollenc, tota la composició quedaria als ulls dels fidels trencada pel baldaquí. Y això, els autors de tots els baldaquins prou ho tenien present.

Però jo entrava en detalls al jutjar el baldaquí. Deya que m'havia fet més bona efecte sense il·luminació interior, essent l'espai de la il·luminació, sense fantasmes, que ab les transparencies estranyes de menestrells d'or.

A la indicat fa un mes, una volta hi ha jo ho demana, serà del cas afegir-hi unes següents: «Son, per ventura, romàniques, però ni tan sols dignes del decorat d'arquitectura, aquells quatre banals capítols, d'obres de força i de concepció, dignes de l'ament de les bases que's aguanten?»

Al moment surt el romanisme en l'ornamentació de «statuats» dels panys interiors i exteriors del baldaquí, capell, en tota la ornamentació que comprimeix els pilons de les pintures, en l'embelliment superior, en la mateixa fiada d'intel·lectualitat, en el disseny, en l'ornamentació, en la història de les coses de les il·lustracions.

Y deixo això per anar a la segona tesis: «El símbol i representació característic de l'art cristià». Així ho crech, i no me convens de lo contrari a la parafrazeu, similitud que an això consagra'l meu votant.

Demana jo «que's troguin aquelles traces dels arxius, podri notablem amb una obra de força, puerils i innuàndies». Elles ofeguen i embrollen la línia més encertada que hi hauria en el conjunt. Però afegia que eren querils i immobilitats per a conduir al efecte general.

«El símbol i representació característic de l'art cristià». Així ho crech, i no me convens de lo contrari a la parafrazeu, similitud que an això consagra'l meu votant.

Demana jo «que's troguin aquelles traces dels arxius, podri notablem amb una obra de força, puerils i innuàndies». Elles ofeguen i embrollen la línia més encertada que hi hauria en el conjunt. Però afegia que eren querils i immobilitats per a conduir al efecte general.

per qui no tingui traci per fer un troc d'ornamentació acceptable. Els ferrers de poble, els calderers, els vidrers, els dauradors i pintors, ben dirigits, sens dubte que podien fer coses millors que certes obres que hi ha a la basílica de Ripoll.

No es cosa pertinenent donar aquí llicons de Filologia, però demostrar com els autors de documents catalans usen el mot «cimbori» i «cimbori», al designar el baldaquí. Això són coses que no's troben pas en els manuals d'Arqueologia.

Veig que hi ha qui s'alaba d'haver arribat a recollir les escasses guspires de cultura que tindrà. Reconeix que son en veritat, ben poques; però això no ha d'impedir-me afirmar que encara son menors de l'art i de la ciència que he trobades en el baldaquí i altar de Ripoll.

Y no vull gastar més tinta per fer nous comentaris. Serà tan equivocada com se vulgui la meua manera de jutjar obres fetes i imitacions, però tots els escarabats, estridencies i ben intencionades alusions no faràn pas que tals obres sien menys desbaratades de lo que son. Qui sapiga de jutjar, que jutiqui. Per acabar, m'ha fet certa gracia que se m'amenassi pel contradictori ab la seva absoluta indiferència personal.

José CASSADOR

Estudis Universitaris Catalans

Curs d'Historia de la Pintura Catalana Antiga

Mn. Joseph Gudiol, Phre.

IV Conferencia avuy, dijous, dia 20 de juny, a les deu de la veslla, en el Centre Excursionista de Catalunya

Colocació d'una corona a la tomba del gran pintor olot Joaquim Vayreda

Diuenge passat va realitzar l'acort prè per la comissió organitzadora i el jurat de la VI Exposició Internacional d'Art celebrada a Barcelona, de portar una corona a la tomba del immortal paisatgista olot Joaquim Vayreda.

Aquesta idea va ser acollida ab aplaudiment per tots els ololes i secundada ab entusiasme d'aquells que, admetes de ser entusiastes de la seva gran obra pictòrica, estaven units ab llassos d'amistat ab un eminent artista i els quals continuen encara ab la seva distingida família.

El dissapte, a les sis de la tarda, anaren a l'escolta a ferre els comissionats que venien de Barcelona, l'Ajuntament olot, la Junta del Museu, les autoritats i molts particulars. Després de saludar als que formaven part de la comissió senyor Serrallana, Corominas (E.), Pirozini, Fuxà i Renat, els acompanyaren a Casa la Ciutat, ahont el senyor Agustí donà, en nom d'Olot, la veninguda als comissionats, y el senyor Escudé, en nom de la Junta del Museu.

Seguiment el senyor Serrallana, ab breus paraules, explicà la missió que portaven y gusosament venien a cumplir en representació del art mundial.

A la nit, després de sopar, la banda municipal tocà en els claustres del Hospital, y acompanyats de l'Ajuntament y Junta del Museu, visitaren aquest, la biblioteca y la escola de Dibux, quines dependencies estaven il·luminades esplèndidament.

El diuenge, a les deu del matí, se reuniren al saló de sessions de la Casa Consistorial, les comissions de totes les societats ololes, molts particulars y totes les autoritats, per a realitzar l'acte solemne de la corona a la tomba del eminent artista Joaquim Vayreda.

La concurrencia era nombrosíssima, allí hi era tot hom, moguts pel desig de contribuir a la tributació d'un homenatge a la bona memòria d'aquell que ab les seves teles admirables tan alt va posar el nom d'Olot.

Abans de organitzar-se la comissió el senyor Agustí va dir que agnau molts sim la concurrencia y alagava lo que'l poble prengues part a glorificar un geni de l'art. El jove Francisco Vayreda y

ESTEVA Y CA

GRAN FABRICA DE PARQUETS MOBLES ALTARS IMATGES MOTLLURAS PERA MARCHS OBJECTES D'ART PROPIS PERA REGALOS

SALONS: PASSEIG DE GRACIA 18
TALLERS: C/ UNIVERSITAT 112

Compra y venda d'Antiguitats

ANDREU MASSOT

LLIBRETERIA, 16

ANTIGUITATS

COMPRA VENDA

J. DALMAU

18-Portaferrissa-18
BARCELONA

Galeria d'Art Contemporani

Fayans Catalans

SAINTAGS

SEGURAS

BARCELONA

Objectes d'Art :: Ceràmiques
:: Galeries d'Exposició ::

Corts, 615. - Teléfono 1884

LA PINACOTECA

MARCHS Y GRAVATS

Carrer Corts, núm. 644

Dobles Artístics

DVSQVETS

Civitat 9-Barcelona

Institut Cristià d'Arts Decoratives

S. CALSINA - Casa fundada l'any 1872

M. DOMINGO PERIS, ESCULTOR

Tallers d'escultura religiosa

EXPOSICIÓN Y TALLERS PINTURA - DECORACIÓN

62, Passeig de Gracia, 62 - Reproducciones Artísticas

GRANS TALLERS DE FOTOGRAFAT

C. Murtra

Hospital, 49, principal - BARCELONA

Crònica

El quadre de Van-Der-Goes

Sobre les moltes rahons que en el Parlament y en la premsa s'han alagades per demostrar la ilegitimitat de la suposada venda del famós quadre de Van-Der-Goes pels PP. Escopais de Monforte, mereix esmentar-se l'ordre categoric donada pel cardenal don Roderich de Castro, a l'instaurar guardador del col·legi de Monforte a la Compaynia de Jesús. Qual ordre's després dels següents termes documentals:

«...però ni en vida del cardenal, ni en morte ni per testimonios de sus sucesores, se puede sacar, ni donar, ni ceder, ni prestar, ni vender, ni poco ni mucho tiempo, ninguna de las cosas que sirvieran de ornato al citado Colegio, ni las reliquias ni cosa alguna por siempre jamás».

A l'argument de que d'eixa clàusula s'es tret per a combatre la sortida del quadre cap a Alemanya, no falta qui objecta en la forma següent:

El fundador del Patronat disposa que res s'emagene de lo que l'edifici contenia; però, en temps de Carlos III, al ser expulsada la Compaynia, l'Estat s'hi apropià, y després, ab tot y havent aquesta establert de nou a Espanya, l'Estat no li va cedir dit edifici, de manera que parlar ara de que l'Estat deu ferse respectar la voluntat del fundador, és un escrúpul del genre dels de Zapirón, tant més quant que si's ven aquell quadre, per a empenar el seu fin, en fins de la fundació, com a així es, no's contraria la voluntat del fundador.

El mateix autor d'aquestes línies que acabem de traduir s'ocupa del valor artístic del quadre y del interès que el Govern alemany mostra per posseir-lo. El quadre de Monforte—diu—és una obra d'art molt estimable, però no es, com s'ha pretingut, una joia artística de valor imponderable y sense igual, ni molt menys. Té importància per al Govern alemany, que es el qui preté comprar el quadre, perquè es el qui li falta per a completar la historia de la pintura flamenca en el Museu de Berlín, completant, alhora, ab el l'històric artístic de Huch Van-Der-Goes, del qual ja'n posseïx dit Museu les dues famoses «Anunciacions» pintades ab llanch interval, que marquen dues èpoques del art, corresponent el quadre de Monforte a la tercera. En el despertar y gorós del esperit germànic, artistes, crítics y aficionats donen gran y natural importància a tota completa la historia de la pintura flamenca y de sos mestres.

Per al Museu del Prado no té la possessió d'aquest quadre cap importància; no'n posseïx cap altre d'aquest autor, y en canvi tenim més de la escola flamenca que a Berlín.

L'opinió aquí donada podrà ésser tan autoritzada com se vulgui; però, lo que cal fer, de banda del Estat espanyol, és adquirir el quadre als Escopais y penjarlo al Museu. Y si, en efecte, tan poca importància té pel Prado, quel portin a Barcelona, que n'estarem molt contents.

Exposició del Art dels Jardins

A petició d'algunes societats artístiques de França acaba de constituir-se a París la Comissió oficial organitzadora d'una exposició del Art dels Jardins.

Certament el projecte es ben interessant y no son pas els francesos els més matus d'elements y de tradició en aquest art, per a portarlo a realitat.

La exposició serà retrospectiva y actual, admetent fotografies dels jardins moderns que responguin a un fi artístic, y projectes d'aranjament dels mateixos.

Formen el Comitè personalitats distingides, entre'ls artistes, arquitectes y arqueòlegs de la capital francesa.

Concurs de cartells

La comissió de Festeigs de Sabadell, ha fet públiques les bases del concurs per a dibuix y direcció del cartell anunciador de la propera Festa major de dita ciutat.

Heusquí les bases de referencia:

Primera. Podrán prendre part en el present concurs tots els dibuixants fills de Sabadell y habitants en la mateixa, ab una residència, al menys, de dos anys.

Segona. Se deixa al criteri de l'artista l'estil y procediment del cartell essent solament obligada la mida de 1'10 metres per 0'70, posat en bastidor.

Tercera. Els originals, completament acabats, deurán entregarse a l'Alcaldia fins a les dotze de la nit del dia 30 del actual acompanyats d'un plecí tancat ab la firma del autor y l'lemb corresponent.

Quarta. El jurat, compost d'individus de l'Academia de Belles Arts, Escola Industrial y d'Aquesta Comissió, examinarà els originals rebuts y dictarà fallo següentment, per a adjudicar els següents premis:

Primer, 250 ptes.; segon, 150 ptes., y dos accessits de 50 ptes. cada un, que seran entregats tan prompte hagi sigut tancada la Exposició que dels originals se celebrará durant els dies de la Festa Major.

Quinta. Els cartells premiats y lrets de reproducció quedaran de propietat de l'Ajuntament.

Sisena. Correrá a càrrec de l'artista que hagi obtingut el primer premi, el dirigir els treballs de reproducció del cartell anunciador.

Sabadel 13 de juny de 1912.—L'alcalde-president, Silvestre Romeu Voltà.

Congrés Artístic

Diuenge passat va clausurar-se, a París, el Congrés Artístic Internacional que varem anunciar en aquestes columnes.

El Congrés s'ha celebrat sots els auspicis de la Societat d'Artistes francesos la Nacional de Belles Arts.

Les qüestions discutides per l'Assamblea, que ha escassejat un xich de gent, eren la reglamentació y dret de copia en els Museus. Els Concursos nacionals. Les Exposicions internacionals. La defensa de la propietat artística.

Com se veu, el Congrés tenia un càrrec purament administratiu.

L'art y l'administració s'han fet amics, massa amics en moltes ocasions.

El Museu de Vich

Heusquí les darreres adquisicions fetes pel Museu Episcopal de Vich, totes elles ben interessants:

Una lliterna cristiana de terrissa ab el monograma del segle IV. Un faristol brodat romànic en seda roja sobre lli, a punt obert, ab decoració y representació humana, fet a la manera del imponderable tipic de la creació conservat en la Catedral de Girona. Un Crucifix de fusta del segle XIII, ab corona reyal y cinyidor molt interessant, conservant part de la rica decoració primitiva en la escultura y en la creu. Una medalla de pitral de aram anticament esmalat, segons el procediment «champlevé», de gran efecte decoratiu. Un gran pergamí en que s'hi donen, dibuixades y colorides, la secció transversal ab sa capçal y la fatxada de la Catedral de Vich, segons el projecte del arquitecte fra Joseph de la Concepció, Carmelita descalç, conegut en el seu temps, segona meitat del segle XVII, ab el calificatiu de «Tracista». Vuit planxes d'aram de les que serviren per a la estampació de grans, deguts a artistes catalans del segle XVIII, y altra curiosíssima planxa en que hi ha d'vuit vinyetes de nant les figures, quadres y moviments dels balls usats en nostre país a's començaments del segle XIX, digne d'ement per l'estudi de les costums y indumentaria d'aquell temps. Una xexatena de rejets catalanes y valencianes dels segles XVII y XVIII.

Un nou Saló

A París acaba de fundarse un nou Saló que s'anomenarà «Saló Trienal».

Sots aquest títol s'han reunit uns cent cinquanta artistes per a exposar en grupu cada tres anys les seves millors y més resents produccions, poquent enviar obres que ja sien conegudes del públic, per haver sigut exposades en altre lloch.

Vindrà a ésser aquesta exposició una mena de Retrospectiva, com la exposició desenyal que ab molt bon acort se celebrava abans a París, y en la que s'hi venia a passar una mena de balanç de les darreres col·leccions de la pintura.

Per a cumplir aquest objecte, tres anys en efecte semblen poch, a pesar de que's temps caminen molt depressa.

En aquest cas pot succeir que la exhibició sia mancada d'interès.

Exposició de miniatures a Filadelfia

Acaba de celebrarse la desena exposició de la Societat de miniaturistes de Pensilvania, que ha obtingut un èxit com cap any havia aconseguit.

La miniatura, morta després de la invenció de la fotografia, ha trobat ab aquestes arduíssimes artistes de la Societat organitzadora de la exposició, uns de dits y esforços camions que ab un art admirable treballen per la seva resurrecció.

Han acompanyat les obres fetes avuy dia ab varies instal·lacions de miniatures antigues, entre les quals n'hi ha de fortament interessants.

La compra de «La Vicaria»

Sabem que un grup d'artistes barcelonins se proposa enviar al comte de Pradere, sortos adquirent del quadre don Fortuny «La Vicaria», una felicitació per la compra del quadre, y demanar-li ademés que la exposi uns dies a Barcelona per a la ciutat y els artistes de Catalunya puguin gosar de l'obra del gran artista català.

Els pintors de Versailles

En les galeries Heusde de París ha tingut lloch una interessantíssima exposició dels pintors de Versailles, ptes:

dida per M. Nolach, conservador del Museu que en aquell edifici hi ha instituit.

Versailles es un d'aquests grans llocs celebrats pels artistes de tot el mon, d'hont s'han tret obres mestres de la pintura, y a n'aquestes podem afegir-hi avuy, segons ens indiquen els comentaristes de la crítica francesa, les que en aquesta exhibició mostren Henry Feure, Rossentok, Labrousche, Joncieres, Beaumont y altres.

La exhibició ha estat visitadíssima.

Curs Miquel Angel

Demà, divendres dia 21, a les deu del vespre, en el Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria, en Joseph Lleonor llegirà la seva conferencia vigena del Curs en la qual desenrollarà els següents estudis:

«L'amor de Miquel Angel. — El sentiment de la naturalesa y l'amor humà com a temperança y renovació. — Com Miquel Angel no trobà satisfacció en aquestes dos amors. — Identitat de l'admiració y l'enamorament en les aficions de Miquel Angel».

Son ja nombrosíssimes les subscripcions que s'han rebut per l'edició d'aquestes conferencias il·lustrades en un volum, augmentat dia darrera dia, darrera l'interès ab que son escoltades les profundes disertacions de Lleonor, sobre'l cos humà de Miquel Angel.

Especialment a Terrassa, d'hont va partir l'idea de l'edició, les llistes de inscrits son ja llargues, y per a completarles, a més de la subscripció que s'ha oberta a la redacció de la revista «Catalunya» (Astanier, 22, imprerent), se n'obrirán próximament en el propi Centre de Dependents del Comerç y de la Industria, y en algunes entitats artístiques de la ciutat.

El preu de subscripció al volum del Curs Miquel Angel, es el de 5 pessetes.

Corresponsal de «The Studio» a Barcelona

El nostre estimat amic y col·laborador, el conegut caricaturista don J. Grau Miró, acaba d'ésser nomenat corresponsal a Barcelona de la importantíssima revista anglesa «The Studio», venint a cumplir una tasca ben necessària per a la propagació del esforç artístic que està fent la nostra Barcelona.

En el número de juny el nostre amic publica ja la primera de les correspondencies il·lustrades, ocupant-se de les exposicions Riguer y Zubiaurre, abduces celebrades en les Galeries del Fayans Català.

Felicitam al nostre col·laborador per aquest nomenament, agraint-li el bé que pot fer ab sa tasca al moviment artístic de Catalunya.

Les conferencias de Mn. Gudiol

Venen essent interessantíssimes «es conferencias que l'eminent arqueòleg y estunt col·laborador nostre mossen Gudiol, conservador del Museu Episcopal de Vich, ve donant per encàrrec dels Estudis Universitaris Catalans en el Centre Excursionista de Catalunya».

Avuy, dijous, tal com anunciavem, a les deu de la veslla, donarà la seva quarta lliçó, versant sobre la pintura mural gòtica, tema ben desvetllat y gran interès entre'ls nostres artistes, y més encara donada l'autoritat del conferenciant.

Iglesia nova a Girona

La Junta de la Congregació de Nostre Senyora dels Dolors, de Girona, ha encomanat la restauració del altar major y l'iglesia destruïda per l'incendi, al arquitecte don Rafel Masó.

Sembla que l'escultura de la nova imatge de la Verge serà confiada al genial artista senyor Limona.

La il·luminació elèctrica de la Catedral

Retaillem del Butlletí Oficial Ecclesiàstic del Bisbat de Barcelona:

«Ha tenido especial relieve este año la fiesta del Santísimo Corpus en nuestra Santa Iglesia Catedral Basílica, por haberse inaugurado en dicho día, espléndida y bien combinada instalación de luz eléctrica y haberse usado en el Oficio y Procesión riquísimo terno de lana de plata bordado en oro, después de haber sido primorosamente restaurado por las Religiosas Adoradoras, costeándolo nuestro Excmo. Prelado».

Comers de Antiguitats

Francisco Llorens

Bou de la Plaça Nova, 9 y 11

BARCELONA